

ประมวลจริยธรรมอนุญาโตตุลาการ
สถาบันอนุญาโตตุลาการ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีประมวลจริยธรรมอนุญาโตตุลาการเพื่อเป็น
ข้อแนะนำและแนวทางปฏิบัติแก่อนุญาโตตุลาการทั้งหลายรวมถึงผู้ประνομข้อพิพาท
ทั้งในด้านการปฏิบัติหน้าที่และการครองตนในสังคม สถาบันอนุญาโตตุลาการจึงได้จัดทำ
ประมวลจริยธรรมอนุญาโตตุลาการขึ้น โดยมีข้อความดังต่อไปนี้

หมวด ๑
บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๑ จริยธรรมของอนุญาโตตุลาการตามประมวลนี้มิได้เป็นการจำกัดขอบเขต
ดุลพินิจของศาลในการใช้เหตุผลเพิกถอนหรือปฏิเสธไม่บังคับตามคำชี้ขาดของ
อนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒ ประมวลจริยธรรมอนุญาโตตุลาการนี้ ให้ใช้บังคับกับอนุญาโตตุลาการ
ภายใต้การจัดการของสถาบันอนุญาโตตุลาการ

หมวด ๒
อุดมการณ์ของอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๓ อนุญาโตตุลาการต้องดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ยุติธรรมของกระบวนการ
อนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๔ อนุญาโตตุลาการไม่เพียงแต่มีความรับผิดชอบต่อคู่พิพาทเท่านั้น
ยังจะต้องมีความรับผิดชอบในกระบวนการพิจารณา และต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการด้วย

ข้อ ๕ อนุญาตตุลาการต้องไม่เสนอตัวต่อคู่พิพาทเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้ง แต่อาจแสดงเจตนาไว้เป็นการทั่ว ๆ ไปต่อสถาบันอนุญาตตุลาการได้

ข้อ ๖ บุคคลใดจะรับเป็นอนุญาตตุลาการก็ต่อเมื่อเชื่อว่าตนมีความสามารถจะดำเนินกระบวนการพิจารณาและทำคำชี้ขาดได้โดยเรียบร้อย รวดเร็ว และเป็นธรรม

ข้อ ๗ บุคคลใดซึ่งอาจจะถูกคัดค้านได้ตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาตตุลาการ ไม่ควรรับเป็นอนุญาตตุลาการ

ข้อ ๘ อนุญาตตุลาการไม่ว่าจะมาจากการแต่งตั้งของคู่พิพาทฝ่ายใดจะต้องวางตนเป็นกลาง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระและให้ความเป็นธรรมแก่คู่พิพาททั้งสองฝ่าย

ข้อ ๙ อนุญาตตุลาการต้องไม่กระทำการเกินขอบอำนาจตามข้อตกลงที่คู่พิพาทให้ไว้ และต้องไม่กระทำน้อยกว่าที่จำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติตามหน้าที่ลุล่วงไปโดยสุจริต

ข้อ ๑๐ ภายหลังจากได้รับแต่งตั้งหรือในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ อนุญาตตุลาการจะต้องไม่เข้าไปมีความเกี่ยวพันไม่ว่ากับคู่พิพาทฝ่ายใดหรือบุคคลอื่นใดไม่ว่าด้านการเงิน ธุรกิจ อาชีพหรือความสัมพันธ์ทางครอบครัวและสังคม อันอาจทำให้คู่พิพาทเกิดความสงสัยอันควรในความเป็นอิสระหรือเป็นกลางของตนในการปฏิบัติหน้าที่อนุญาตตุลาการได้

ภายในเวลาอันสมควรภายหลังจากทำคำชี้ขาด อนุญาตตุลาการควรหลีกเลี่ยงจากการกระทำตามความในวรรคหนึ่งโดยพฤติการณ์ซึ่งอาจทำให้คู่กรณีหรือบุคคลอื่นใดในสภาวะเช่นนั้นเข้าใจไปได้ว่าคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการเกิดขึ้นจากการที่อนุญาตตุลาการได้รับหรือคาดหวังที่จะได้รับผลประโยชน์เช่นนั้น

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ประมวลนี้ไม่ได้กล่าวไว้เป็นอย่างอื่น หน้าที่ทางจริยธรรมของอนุญาตตุลาการ เริ่มต้นเมื่อได้รับการแต่งตั้งและคงอยู่ต่อเนื่องไปตลอดทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาจนกระทั่งได้ส่งสำเนาคำชี้ขาดเป็นที่สุดให้แก่คู่พิพาทแล้ว

หมวด ๓

จรรยาบรรณในการเปิดเผยข้อเท็จจริง

ข้อ ๑๒ บุคคลใดได้รับการร้องขอให้เป็นอนุญาโตตุลาการ ก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ จะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริง ซึ่งในความรู้สึกของคู่พิพาทอาจเกิดความสงสัยอันสมควรในความเป็นอิสระความเป็นกลางของตน ดังต่อไปนี้

(๑) ผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในผลของการอนุญาโตตุลาการ

(๒) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเงิน ธุรกิจไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบัน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพ ความสัมพันธ์ทางครอบครัวหรือทางสังคม ซึ่งน่าจะมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระและเป็นกลาง ข้อเท็จจริงเหล่านี้ ไม่ว่าผู้ที่ได้รับการร้องขอให้เป็นอนุญาโตตุลาการเอง สมาชิกในครอบครัว นายจ้าง หรือผู้ร่วมธุรกิจของตนจะมีความเกี่ยวข้องกับอนุญาโตตุลาการคนอื่น คู่พิพาทฝ่ายใด ทนายความ หรือบุคคลซึ่งอาจจะต้องมาเป็นพยานในคดี

ข้อ ๑๓ บุคคลซึ่งได้รับการร้องขอให้เป็นอนุญาโตตุลาการมีหน้าที่ต้องขวนขวายเพื่อให้ตนเองได้ทราบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๒ ด้วย

ข้อ ๑๔ หน้าที่เปิดเผยข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๒ เป็นหน้าที่ต่อเนื่องซึ่งอนุญาโตตุลาการต้องเปิดเผยไม่ว่าข้อเท็จจริงนั้นจะเกิดขึ้น หรือตนเพิ่งนึกได้หรือเพิ่งทราบข้อเท็จจริงในขั้นตอนใดของกระบวนการอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๑๕ การเปิดเผยข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ ให้อนุญาโตตุลาการแจ้งเป็นหนังสือต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เพื่อแจ้งแก่คู่พิพาทและอนุญาโตตุลาการคนอื่น

หมวด ๔

จรรยาบรรณในเรื่องการถอนตัว

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่คู่พิพาททุกฝ่ายร้องขอให้อนุญาโตตุลาการถอนตัวไม่ว่าด้วยเหตุใด อนุญาโตตุลาการควรถอนตัวเสีย แต่ในกรณีที่คู่พิพาทเพียงบางฝ่ายร้องขอให้ถอนตัวโดยสาเหตุแห่งความไม่เป็นอิสระหรือไม่เป็นกลาง อนุญาโตตุลาการควรถอนตัว เว้นแต่

(๑) ถ้าโดยข้อตกลงของกลุ่มพิพาท หรือโดยข้อกำหนดอนุญาตตุลาการซึ่งกลุ่มพิพาทตกลงกันให้ใช้บังคับกำหนดกระบวนการพิจารณาในการคัดค้านอนุญาตตุลาการเอาไว้ก็ต้องปฏิบัติตามกระบวนการพิจารณานั้น หรือ

(๒) ถ้าอนุญาตตุลาการพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุผลในการคัดค้านไม่เป็นสาระและเห็นว่าตนสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาซึ่งขาดคดีได้อย่างเป็นกลางและยุติธรรม ทั้งการถอนตัวจะก่อให้เกิดความล่าช้าหรือค่าใช้จ่ายแก่คู่พิพาทฝ่ายอื่นโดยไม่จำเป็น หรือจะขัดขวางต่อความยุติธรรม

หมวด ๕

จริยธรรมในการติดต่อสื่อสารกับคู่พิพาท

ข้อ ๑๗ เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในข้อกำหนดอนุญาตตุลาการหรือโดยข้อตกลงของกลุ่มพิพาท อนุญาตตุลาการไม่ควรสนทนาในเรื่องเกี่ยวกับคดีกับคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยลำพัง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

(๑) การสนทนานั้นได้กระทำในเวลาและสถานที่ทำการพิจารณาคดีหรือสถานที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างอื่น แต่อนุญาตตุลาการจะต้องแจ้งให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งทราบเกี่ยวกับการสนทนานั้นในโอกาสแรกที่สามารถทำได้ และต้องไม่วินิจฉัยในเรื่องนั้นไปก่อนที่คู่พิพาทฝ่ายที่ไม่อยู่จะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเสียก่อน

(๒) ได้รับแจ้งนัดโดยชอบแล้วคู่พิพาทฝ่ายใดไม่มาในการพิจารณาอนุญาตตุลาการอาจสนทนาในเรื่องคดีกับคู่พิพาทฝ่ายที่มาไปตามลำพังได้

(๓) ถ้าคู่พิพาททุกฝ่ายยินยอม

ข้อ ๑๘ เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในข้อกำหนดอนุญาตตุลาการหรือโดยข้อตกลงของกลุ่มพิพาท ถ้าอนุญาตตุลาการติดต่อกับคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นหนังสือ หรือเมื่ออนุญาตตุลาการได้รับการติดต่อจากคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นหนังสือ อนุญาตตุลาการต้องส่งสำเนาหนังสือนั้นต่อสถาบันอนุญาตตุลาการ เพื่อแจ้งคู่พิพาทและอนุญาตตุลาการคนอื่นทราบต่อไป

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่มีอนุญาตตุลาการหลายคน หากอนุญาตตุลาการคนหนึ่งคนใดทราบว่าการอนุญาตตุลาการคนอื่นมีการติดต่อกับคู่พิพาทฝ่ายใดในลักษณะที่ไม่เหมาะสมต่อการ

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอนุญาโตตุลาการ อนุญาโตตุลาการคนนั้นอาจแจ้งให้สถาบัน
อนุญาโตตุลาการทราบ เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามสมควรต่อไป

ข้อ ๒๐ อนุญาโตตุลาการต้องไม่รับของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นอันมีมูลค่า
เกินกว่าที่พึงให้กันตามอัธยาศัยและประเพณีในสังคมจากคู่พิพาทฝ่ายใดไม่ว่าโดยทางตรง
หรือทางอ้อม

ข้อ ๒๑ อนุญาโตตุลาการคนเดียว ประธานอนุญาโตตุลาการหรือผู้ชี้ขาดต้องไม่ติดต่อกับ
คู่พิพาทฝ่ายใดลับหลังคู่พิพาทอื่นในประการที่อาจก่อให้เกิดความสงสัยในความเป็นอิสระ
และเป็นกลางของตนได้

หมวด ๖

จริยธรรมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ข้อกำหนดอนุญาโตตุลาการหรือข้อตกลงระหว่างคู่พิพาทไม่ได้
กล่าวไว้เป็นอย่างอื่น อนุญาโตตุลาการพึงดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ตามที่เห็นสมควรโดย
คำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญ

ข้อ ๒๓ อนุญาโตตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันขันแข็ง อุทิศเวลา
เอาใจใส่ต่อกระบวนการพิจารณาและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดโดยไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแก่
คู่พิพาทโดยไม่จำเป็นและทำคำชี้ขาดให้เร็วที่สุด

ข้อ ๒๔ อนุญาโตตุลาการต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาในลักษณะที่ให้ความเสมอ
ภาคและปฏิบัติต่อคู่พิพาททุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๒๕ ในการพิจารณาคดี อนุญาโตตุลาการต้องมีความอดทน สำนวณ และปฏิบัติ
ต่อคู่พิพาท ทนายนความ พยาน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในกระบวนการพิจารณาด้วยความสุภาพ

ข้อ ๒๖ เว้นแต่ข้อกำหนดอนุญาโตตุลาการหรือข้อตกลงของคู่พิพาทจะกล่าวไว้เป็น
อย่างอื่น อนุญาโตตุลาการต้องเคารพต่อสิทธิของคู่พิพาทที่จะมาฟังการพิจารณา และให้
คู่พิพาทมีโอกาสเสนอข้อเท็จจริงสนับสนุนข้ออ้างของตนมากที่สุด ไม่ควรจะเคร่งครัดในเรื่อง

วิธีพิจารณาและกฎหมายลักษณะพยานมากเกินไปจนทำให้คู่พิพาทไม่อาจเสนอข้อเท็จจริงบางอย่างได้

ข้อ ๒๗ อนุญาตตุลาการต้องให้โอกาสคู่พิพาทที่จะตั้งผู้ใดเป็นตัวแทนในการดำเนินคดีก็ได้

ข้อ ๒๘ เมื่อได้รับแจ้งนัดแล้ว หากคู่พิพาทฝ่ายใดไม่มาร่วมในการพิจารณา อนุญาตตุลาการจะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้เมื่อข้อกำหนดอนุญาตตุลาการ ข้อตกลงของคู่พิพาทหรือกฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องเป็นที่พอใจของอนุญาตตุลาการว่า คู่พิพาทฝ่ายที่ขาดนัดได้รับทราบวันนัดโดยชอบแล้ว

ข้อ ๒๙ อนุญาตตุลาการพึงตระเตรียมการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ให้พร้อม ออกพิจารณาตรงตามเวลาไม่เลื่อนการพิจารณาโดยไม่จำเป็น และควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อ ๓๐ ในกรณีที่อนุญาตตุลาการไม่ได้เป็นผู้บันทึกคำพยานเอง อนุญาตตุลาการ จะต้องสอดส่องดูแลให้เจ้าหน้าที่บันทึกคำพยานให้ได้สาระเช่นเดียวกับที่ตนบันทึกเอง การบันทึกคำแถลงและรายงานกระบวนการพิจารณาจะต้องให้ได้ความชัดเจนและตรงตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ข้อ ๓๑ อนุญาตตุลาการต้องไม่เรียกพยานหลักฐานใด ๆ มาสืบเอง เว้นแต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานอันสำคัญซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดี

ข้อ ๓๒ หากได้รับการร้องขอจากคู่พิพาททุกฝ่าย อนุญาตตุลาการอาจทำการไต่ถามหรือรับข้อพิพาทหรือทำหน้าที่เป็นผู้ประนอมข้อพิพาทก็ได้

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่มีอนุญาตตุลาการมากกว่าหนึ่งคน อนุญาตตุลาการ จะต้องให้อุญาตตุลาการคนอื่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา

หมวด ๗

จริยธรรมในการทำคำชี้ขาด

ข้อ ๓๔ อนุญาตตุลาการต้องชี้ขาดคดีด้วยความเป็นธรรม ใช้ดุลพินิจที่เป็นอิสระในการวินิจฉัยคดี และไม่ยอมให้อิทธิพลใดมีผลกระทบต่อคำชี้ขาด

อนุญาตตุลาการต้องไม่ให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการทำคำชี้ขาด

ข้อ ๓๕ อนุญาตตุลาการต้องชี้ขาดในประเด็นข้อพิพาททุกประเด็น แต่จะชี้ขาดเกินขอบเขตแห่งสัญญาอนุญาตตุลาการหรือคำขอของคู่พิพาทไม่ได้

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่มีอนุญาตตุลาการหลายคน ในการประชุมปรึกษาคดีอนุญาตตุลาการทุกคนต้องเตรียมคดีนั้นล่วงหน้าอย่างถี่ถ้วนทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย อนุญาตตุลาการทุกคนจะต้องร่วมพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและเหตุผลประกอบ และฟังเคารพในความคิดเห็นและเหตุผลของกันและกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้คำชี้ขาดที่ถูกต้องและเที่ยงธรรม

ข้อ ๓๗ คำชี้ขาดจะต้องมีคำวินิจฉัยที่ตรงตามประเด็นแห่งคดี ให้เหตุผลแจ่มชัดและสามารถปฏิบัติตามได้ ใช้ภาษาเขียนที่ดี ใช้โวหารที่รัดกุมเข้าใจง่าย ข้อความอื่นใดอันไม่เกี่ยวกับการวินิจฉัยประเด็นแห่งคดีโดยตรง หรือไม่ทำให้การวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวชัดเจนขึ้น ไม่พึงปรากฏอยู่ในคำชี้ขาด

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คู่พิพาทตกลงระงับข้อพิพาทกันได้และขอให้อนุญาตตุลาการทำคำชี้ขาดตามข้อตกลงนั้น อนุญาตตุลาการอาจจะทำได้ต่อเมื่อข้อตกลงนั้นไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย และต้องระบุไว้ด้วยว่าคำชี้ขาดดังกล่าวมาจากความตกลงของคู่พิพาท

ข้อ ๓๙ หลังจากได้ทำคำชี้ขาดแล้วอนุญาตตุลาการไม่ควรให้มีกระบวนการพิจารณาใด ๆ ต่อไปอีก เว้นแต่จะเป็นกระบวนการพิจารณาที่กำหนดไว้โดยข้อตกลงอนุญาตตุลาการหรือโดยกฎหมาย

หมวด ๘**จริยธรรมในเรื่องการรักษาความลับ**

ข้อ ๔๐ อนุญาตตุลาการต้องไม่นำข้อมูลที่ได้มาในระหว่างการพิจารณาและคู่พิพาท ระบุว่า เป็นความลับไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่น เสี่ยงหาย

ข้อ ๔๑ บุคคลที่ได้รับทาบทามเป็นอนุญาตตุลาการต้องรักษาความลับใด ๆ ที่ตน ได้มาจากการทาบทามนั้น

ข้อ ๔๒ อนุญาตตุลาการต้องไม่ให้ผู้ใดทราบถึงแนวการวินิจฉัยของตนก่อนทำ คำชี้ขาดและไม่ให้ผู้ใดทราบผลคำชี้ขาดก่อนส่งสำเนาคำชี้ขาดให้คู่พิพาท ทั้งจะต้อง ไม่เปิดเผยคำชี้ขาด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคู่พิพาท

หมวด ๙**จริยธรรมในเรื่องค่าตอบแทน**

ข้อ ๔๓ อนุญาตตุลาการควรมอบหมายให้สถาบันอนุญาตตุลาการทำความตกลง เรื่องค่าตอบแทนกับคู่พิพาท
